

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE

УСТАВНИ СУД

CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 13 qershori 2016
Nr. ref.:RK948/16

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rastin nr. KI10/16

Parashtrues

Sanja Bajrami

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 297/2014, të 16 dhjetorit 2014

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gérxhaliu-Krasniqi, gjyqtare, dhe
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

- Kërkesën KI10/16 e dorëzoi z. Sanja Bajrami, nga fshati Pojatishtë, komuna e Ferizajt (në tekstin e mëtejmë: parashtruesi i kërkesës), të cilin e përfaqëson avokati z. Fatmir Bajraktari.

Vendimi i kontestuar

2. Në kërkesën KI10/16, parashtruesi kërkon nga Gjykata që të korrigjojë Aktvendimin e saj për papranueshmëri në rastin KI64/15, dhe përsëri ta vlerësoj kushtetutshmërinë e Aktgjykimit [Rev. nr. 297/2014] të Gjykatës Supreme të Kosovës, të 16 dhjetorit 2014, i cili i është dorëzuar më 20 janar 2015.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kërkesës është korrigjimi i Aktvendimit për papranueshmëri në rastin KI64/15 dhe rivlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit [Rev. nr. 297/2014] të Gjykatës Supreme, të 16 dhjetorit 2014.

Baza juridike

4. Neni 113, paragrafi 7 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Kushtetuta) dhe nenet 20 dhe 50 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese (në tekstin e mëtejmë: Ligji).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 14 janar 2016, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Gjykata).
6. Më 12 shkurt 2016, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtarin Altay Suroy gjyqtar rapportues dhe Kolegjin shqyrties, të përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova (kryesuese), Bekim Sejdiu dhe Selvete Gérxhaliu-Krasniqi.
7. Më 24 shkurt 2016, Gjykata njoftoi parashtruesin dhe Gjykatën Supreme për regjistrimin e kërkesës.

Procedura në Gjykatë lidhur me kërkesën për kthim në gjendje të mëparshme

8. Gjykata Kushtetuese më 15 tetor 2015, nxori vendimin në rastin KI64/15, ku gjeti se parashtruesi nuk e ka dorëzuar kërkesën brenda afatit të paraparë ligjor prej 4 (katër) muajsh, siç parashihet me nenin 49 të Ligjit dhe për këtë arsy e deklaroi kërkesën të papranueshme (Shih, Aktvendimi i Gjykatës Kushtetuese të Kosovës, rasti KI64/15 i 15 tetorit 2015).
9. Më 14 janar 2016, parashtruesi paraqiti kërkesë shtesë në Gjykatë, e cila është në thelb kërkesë për kthimin e rastit të tij për rishqyrtim.
10. Me kërkesën e re, parashtruesi paraqiti edhe provën e re (dëftesën), me të cilën përpinqet të vërtetojë se kërkesën KI64/15 e ka dërguar në Gjykatë brenda afatit të paraparë ligjor.
11. Më 12 prill 2016, pas shqyrtimit të raportit të gjyqtarit rapportues, Kolegji shqyrties i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Vlerësimi i kërkesës për kthim në gjendje të mëparshme

12. Në mënyrë që të jetë në gjendje të gjykojë kërkesën e parashtruesit për kthimin e rastit të tij në gjendjen e mëparshme, Gjykata së pari duhet të përcaktojë nëse parashtruesi i ka plotësuar kriteret e parapara në nenin 50 të Ligjit, i cili përcakton:

“Nëse parashtruesi pa fajin e tij nuk ka qenë në gjendje të parashtrojë kërkesën brenda afatit të përcaktuar, Gjykata Kushtetuese ka për detyrë që në bazë të kërkesës së parashtruesit ta kthejë atë në gjendjen e mëparshme. Parashtruesi ka për detyrë të paraqesë kërkesën për kthimin në gjendjen e mëparshme brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve që nga mënjanimi i pengesës dhe të arsyetojë kërkesën në fjalë. Kthimi në gjendjen e mëparshme nuk lejohet nëse ka kaluar një vit ose më shumë nga dita kur ka përfunduar afati i përcaktuar me këtë ligj”.

13. Parashtruesi në kërkesën e re të 14 janarit 2016 në Gjykatë dorëzoi provë, duke dëshmuar se Aktgjykimi [Rev. nr. 297/2014] i Gjykatës Supreme të Kosovës i 16 dhjetorit 2014 i është dorëzuar më 20 janar 2015, ndërsa ai e dërgoi kërkesën në Gjykatë përmes postës më 19 maj 2015, gjë që është në pajtim me rregullin 29.8 (Parashtrimi i kërkesave dhe përgjigjeve) të Rregullores së punës, i cili përcakton:

“(8) Kërkesa mund të parashtronet personalisht në zyrën e Sekretariatit të Gjykatës, gjatë orarit të rregullt të punës, ose nëpërmjet postës apo mjeteve të komunikimit elektronik”.

14. Pas shqyrtimit të përbajtjes së kërkesës së re, Gjykata konstatoi se kërkesa e parashtruesit të 20 janarit 2015, është dorëzuar brenda afatit të paraparë ligjor në pajtim me nenin 49 të Ligjit.
15. Rrjedhimisht, Gjykata konstatoi se parashtruesi i ka plotësuar të gjitha kriteret e nenit 50 të Ligjit, dhe bazuar në këtë, ajo në kërkesën e re KI10/16 do të vlerësojë kushtetutshmérinë e Aktgjykimit [Rev. nr. 297/2014] të Gjykatës Supreme të Kosovës të 16 dhjetorit 2014.

Përbledhja e fakteve

16. Më 12 korrik 2002, parashtruesi i kërkesës paraqiti padi në Gjykatën Komunale në Ferizaj kundër N.B, M.B, dhe M.P., me të cilën kerkoi vërtetimin e pronësisë së objektit banesor dhe ngastrës nr. 1847/3, në sipërfaqe prej 3,26 ari, të cilat ndodhen në rrugën “Trajko Gërkoviq” në Ferizaj.
17. Në padi, parashtruesi i kërkesës theksoi *“se gjatë vittit 1997, përmes së paditurit të parë N.B., ka ble pasurinë e patundshme nga i padituri i dytë M.P., nga Ferizaj, përkatësisht shtëpinë dhe oborrin të cilët ndodhen në Ferizaj në rrugën ‘Trajko Gërkoviq’, e cila është evidentuar si ngastër kadastrale nr. 1847/3 në sipërfaqe të përgjithshme prej 3.26 ari ...”*.
18. Më 1 korrik 2008, të paditurit N.B. dhe M.B., gjithashtu, parashtruan kundërpadi në Gjykatën Komunale në Ferizaj, kundër paditësit (parashtruesi i

kërkësës) për vërtetimin e pronësisë mbi të njëjtën pronë, të cilën e kishin fituar në bazë të blerjes.

19. Më 7 dhjetor 2009, Gjykata Komunale në Ferizaj nxori Aktgjykimin [C. nr. 276/02], me të cilin e refuzoi padinë e parashtruesit të kërkësës si të pabazuar, duke arsyetuar: “*Në bazë të provave të paraqitura dhe vlerësimit të tyre në kuptim të nenit 7 dhe 8 të LPK, kjo Gjykatë gjeti se kërkësëpadia e paditësit (parashtruesi i kërkësës) për vërtetimin e pronësisë mbi pronën lëndore në bazë të blerjes nga i padituri i dytë, M.P., si shitës, në tërësi është e pabazuar dhe si të tillë e refuzoi në tërësi... [...] ndërsa kundërpadia e kundërpaditësve N.B. dhe M.B. për vërtetimin e pronësisë mbi pronën lëndore është në tërësi e bazuar ...”.*
20. Parashtruesi i kërkësës parashtroi ankesë në Gjykatën e Apelit kundër Aktgjykit [C. nr. 276/02] të Gjykatës Komunale në Ferizaj të 7 dhjetorit 2009, për shkak të shkeljeve thelbësore të ligjit dhe vërtetimit të gabuar të gjendjes faktike.
21. Më 2 shtator 2014, me Aktgjykimin Ac. nr. 1961/2012, Gjykata e Apelit e refuzoi ankesën e parashtruesit të kërkësës si të pabazuar, duke arsyetuar: “...në situatën e tillë të krijuar, Gjykata e Apelit arriti në përfundimin se paditësi në të vërtetë me asnjë provë nuk i ka mbështetur pretendimet e paraqitura në kërkësëpadi dhe se gjykata e shkallës së parë me të drejt e kishte refuzuar kërkësëpadinë e tij si të pabazuar”.
22. Në konkludimin e Aktgjykit të Gjykatës së Apelit, theksohet: “*Të gjitha pretendimet e paditësit, përkatesisht të autorizuarit të tij në ankesën e tij, gjegjësisht në plotësimin e ankesës, janë refuzuar nga gjykata e shkallës së dytë si të pabazuara, sepse nuk janë mbështetur me asnjë dëshmi konkrete. Nuk qëndrojnë pretendimet ankimore të paditësit-kundërpaditrit (parashtruesi i kërkësës) se Aktgjyimi i kontestuar përmban shkelje esenciale të dispozitave të nenit 182, paragrafi 1 në lidhje me nenin 8 dhe 321, si dhe nenit 182, paragrafi 2, pika 1 në lidhje me nenin 348 të Ligjit për procedurën kontestimore*” (në tekstin e mëtejmë: LPK)”.
23. Parashtruesi i kërkësës e paraqiti në Gjykatën Supreme kërkësën për revizion të Aktgjykit [Ac. nr. 1961/2012] të Gjykatës së Apelit të 2 shtatorit 2014.
24. Më 16 dhjetor 2014, Gjykata Supreme me Aktgjykimin Rev. nr. 297/2014, e refuzoi si të pabazuar kërkësën e parashtruesit për revizion të Aktgjykit të Gjykatës së Apelit të 2 shtatorit 2014, duke arsyetuar: “*Sa i përket zbatimit të gabuar të së drejtës materiale (në bazë të cilit parashtruesi e ka bazuar kërkësën e tij) për revizion, nuk qëndrojnë, nga se gjykatat e instances më të ulët me prova të besueshme kishin vërtetuar së blerës i patundshmërisë lëndore ishte i padituri N.B., e jo paditësi (parashtruesi i kërkësës) Sanija Bajrami*”.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

25. Parashtruesi i kërkesës konsideron që Gjykata ka marrur një vendim jo të drejtë dhe të njëanshëm. Andaj, e konsideron se është shkelur në mënyrë flagrante dispozita e nenit 31 par 1 dhe 2 të Kushtetutës".
26. Parashtruesi kërkon nga Gjykata "*anulimin e vendimeve të Gjykatës Themelore në Ferizaj dhe të Gjykatës Supreme dhe të merr një vendim me të cilin do ta kthej çështjen civile në rishqyrtim në Gjykatën e shkallës së parë*".

Pranueshmëria e kërkesës

27. Në mënyrë që të jetë në gjendje të gjykojë kërkesën e parashtruesit, Gjykata së pari duhet të shqyrtojë nëse janë përbushur kriteret për pranueshmëri, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.
28. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili parasheh:

"Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj".

29. Për më tepër, Gjykata i referohet edhe nenit 48 të Ligjit, i cili parasheh:

"Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj".

30. Në këtë kërkesë, Gjykata i referohet edhe rregullit 36 (1) (d) dhe (2) (b) të Rregullores së punës, i cili përcakton:

(1) "Gjykata mund ta shqyrtojë një kërkesë nëse:

[...]

(d) kërkesa nuk arsyetohet prima facie ose nuk është qartazi e pabazuar.

(2) Gjykata do të deklarojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se:

[...]

(b) faktet e paraqitura në asnjë mënyrë nuk e arsyetojnë pretendimin për shkeljen e një të drejte kushtetuese".

31. Pas shqyrtimit të kërkesës, Gjykata konstatoi se parashtruesi konsideron se me Aktgjykimin e kontestuar i është shkelur e drejta nga neni 31 i Kushtetutës dhe neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejmi: KEDNJ), sepse gjykatat gabimisht vërtetuan gjendjen faktike dhe gabimisht zbatuan të drejtën materiale kur vendosën për meritat e kërkesëpadisë së tij.

32. Gjykata thekson se në përcaktimin e meritave të pretendimeve ankimore të parashtruesit për shkeljen e të drejtave të garantuara me Kushtetutë, ajo do t'i respektojë parimet e përcaktuara në praktikën e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejmë: GJEDNJ), sipas së cilës “*drejtësia e procesit vlerësohet në bazë të procedurës në tërësi* (GJEDNJ, *Barbera Messeque dhe Jabardo kundër Spanjës*, Aktgjykimi i 6 dhjetorit 1988, seria A, nr. 146, paragrafi 68)“.
33. Rrjedhimisht, Gjykata ka analizuar aktgjykimet e gjykatave të rregullta, ku geti se gjykatat në aktgjykimet e veta tashmë kishin trajtuar pretendimet ankimore të parashtruesit lidhur me zbatimin e gabuar të dispozitave të të drejtës materiale dhe vërtetimin e gabuar të gjendjes faktike, me ç'rast konkluduan se ato ishin të pabazuara.
34. Në këtë drejtim, Gjykata konstaton se në aktgjykimet e Gjykatës Komunale dhe Gjykatës së Apelit janë dhënë arsyetime të hollësishme të qëndrimeve lidhur me vërtetimin e gjendjes faktike dhe të drejtës materiale të zbatuar, të cilat i pranoi edhe Gjykata Supreme.
35. Gjykata më tej vëren se parashtruesi edhe kërkesën e tij të dorëzuar në Gjykatë e ndërtoi vetëm mbi pretendimet të cilat tashmë janë arsyetur në aktgjykimet e gjykatave të rregullta.
36. Në lidhje me këtë, Gjykata është e mendimit se aktgjykimet e gjykatave të rregullta janë bazuar në procedurë të kryer në mënyrë ligjore dhe të interpretimit të pranueshëm kushtetues dhe në zbatimin e të drejtës materiale përkatëse mbi gjendjen faktike e cila është vërtetuar në procedurë gjyqësore.
37. Për më tepër, sa i përket Aktgjykimit të Gjykatës Supreme, Gjykata vëren se Gjykata Supreme me të drejtë e refuzoi si të papranueshme kërkesën për revizion të parashtruesit në pjesën e cila i referohet vërtetimit të gabuar të gjendjes faktike, sepse në bazë të nenit 214.2 të LPK, revizioni lidhur me këtë çështje nuk mund të dorëzohet:
- “Revizioni nuk mund të paraqitet për shkak të konstatimit të gabuar apo jo të plotë të gjendjes faktike”.*
38. Rrjedhimisht, Gjykata konsideron se gjykatat e rregullta vepruan në pajtim me parimet themelore të së drejtës për gjykim të drejtë në bazë të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.
39. Nga të gjitha sa u tha më lart, Gjykata vlerëson se shqyrtimet e gjykatave të rregullta janë në pajtim me praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, sipas së cilës: “*gjykatat vendore kane liri të caktuar veprimi në këtë drejtim se cilat argumente dhe prova do t'i pranojnë në një rast të caktuar, por në të njëjtën kohë kanë obligim që t'i arsyetojnë vendimet e tyre në atë mënyre që të paraqesin arsyet e qarta dhe të kuptueshme në të cilat i kishin bazuar ato vendime* (Shih, GEDNJ, *Suominen kundër Finlandës*, nr. 37801, Aktgjykimi i 1korrikut 2003)“.

40. Si përfundim, Gjykata thekson se pakënaqësia e parashtruesit me rezultatin e rastit nuk mund të ngrejë vetveti një pretendim të argumentuar për shkeljen e dispozitave të Kushtetutës (Shih rastin *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarise*, nr. 5503/02, GJEDNJ, Aktgjykim i 26 korrikut 2005).
41. Gjykata konsideron se parashtruesi i kërkesës nuk i ka mbështetur pretendimet e veta dhe as nuk ka paraqitur ndonjë provë *prima facie* që do të tregonte shkeljen e të drejtave të garantuara me Kushtetutë dhe KEDNJ (Shih rastin nr. K119/14 dhe KI21/14, parashtruesi *Tafil Qorri dhe Mehdi Syla*, Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës, vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës, CA. nr. 2129/2013, të 5 dhjetorit 2013 dhe Aktvendimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës, CA. nr. 1947/2013, të 5 dhjetorit 2013).
42. Gjykata më tej përsërit se nuk ka detyrë, sipas Kushtetutës, të veprojë si gjykatë e shkallës së katërt në lidhje me vendimet e marra nga gjykatat e rregullta. Rol i gjykatave të rregullta është t'i interpretojnë dhe zbatojnë rregullat përkatëse të të drejtës procedurale dhe materiale (Shih rastin *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, nr. 30544/96, GJEDNJ, Aktgjykimi i 21 janarit 1999;.. Shih gjithashtu rastin KI70/11 parashtrues *Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima*, Gjykata Kushtetuese, Aktvendimi për papranueshmërinë e 16 dhjetorit 2011).
43. Përfundimisht, Gjykata konstaton se kërkesa e parashtruesit nuk i plotëson kriteret e pranueshmërisë, sepse ai nuk ka treguar se vendimi i kontestuar shkel të drejtat e garantuara me Kushtetutë ose KEDNJ.
44. Rrjedhimisht, kërkesa është qartazi e pabazuar dhe duhet të deklarohet e papranueshme në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe rregullin 36 (1) (d) dhe (2) (b) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese e Kosovës, në pajtim me nenin 48 të Ligjit dhe rregullat 36 (1) (d) dhe (2) (b) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 12 prill 2016, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T' UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20. 4 të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Altay Suroy

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi

